

مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد در سال

۱۴۰۲-۰۳

کامران عزیزی ارشد، کارشناسی ارشد روانسنجی، دانشگاه علامه طباطبایی

kkamranaziziarshad@gmail.com

مهدی مولایی یساولی، دکترای سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه علامه طباطبایی

Molaei.atu92@yahoo.com

محمد جیریایی، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه اراک

Mogamad.jiryaei.66@gmail.com

Abstract

The present study was conducted with the aim of developing a structural model of social adaptation based on parenting styles and emotional intelligence with the mediating role of self-efficacy and mental health of high school boys. The research design was a structural equation model correlation and the statistical population included all male students of the second year of high school in Mahabad city in the academic year of 1402, of which 322 people were selected through available sampling. To collect information, Sinha's adjustment questionnaire (1993), Goldberg's general health (1972), Morgan and Jinks' academic self-efficacy (1999), Baumrind's parenting methods (1973) and Schott's emotional intelligence (1998) were used. The statistical technique used in this research, according to the type of research, was the structural equation model method of the complete latent variable type. For statistical analysis of data, Spss26, Amos24 and R software were used. The obtained results showed that all six predictor variables (academic self-efficacy, mental health, emotional intelligence and three permissive, authoritarian and decisive parenting styles) have a significant role on the social adjustment variable at the error level of 0.05. Also, the variables of mental health, emotional intelligence and the three parenting styles of permissive, authoritarian and assertive had a significant effect on the variable of academic self-efficacy. In examining the indirect effects of variables on social adjustment, the results showed that mental health, emotional intelligence and the three parenting styles permissive, authoritarian and decisive have a significant effect through the mediating variable of mental health.

Keywords: Emotional intelligence, mental health, social adjustment, academic self-efficacy, parenting styles

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی صورت گرفت. طرح پژوهش، همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری بود و جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه در شهرستان مهاباد در سال تحصیلی ۱۴۰۲ بود که تعداد ۳۲۲ نفر به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه سازگاری سینها (۱۹۹۳)، سلامت عمومی گلدبرگ (۱۹۷۲)، خودکارآمدی تحصیلی مورگان و جینکس (۱۹۹۹)، شیوه‌های فرزندپروری باوریند (۱۹۷۳) و هوش هیجانی شوت (۱۹۹۸) استفاده شد. تکنیک آماری مورد استفاده در این پژوهش با توجه به نوع تحقیق، روش مدل معادلات ساختاری از نوع متغیر مکنون کامل بود. جهت تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزارهای Spss نسخه ۲۶ و Amos نسخه ۲۴ و نرم R نسخه ۴.۳.۱ استفاده شده است. نتایج یافته‌ها نشان داد تمامی شش متغیر پیش‌بین (خودکارآمدی تحصیلی، سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع) بر متغیر سازگاری اجتماعی در سطح خطای ۰/۰۵ نقش معنی‌داری دارند. همچنین متغیرهای سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع بر متغیر خودکارآمدی تحصیلی اثر معنی‌داری داشتند. در بررسی اثرات غیر مستقیم متغیرها بر سازگاری اجتماعی نتایج نشان داد سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع از طریق متغیر میانجی سلامت روانی اثر معنی‌داری دارند.

واژه‌های کلیدی: هوش هیجانی، سلامت روان، سازگاری اجتماعی، خودکارآمدی تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری

مقدمه و بیان مسأله

سازگاری اجتماعی به عنوان مهم‌ترین نشانه سلامت روان از مباحثی است که در دهه‌های اخیر توجه بسیاری از جامعه‌شناسان، روانشناسان و بویژه مربیان را به خود جلب کرده است. رشد اجتماعی مهمترین جنبه رشد هر شخص است. معیار اندازه‌گیری رشد اجتماعی هر فرد، سازگاری او با

دیگران است. این دیگران شامل افرادی مانند دوستان، معلمان، افراد خانواده، بستگان و همسایگان می شود. رشد اجتماعی نه تنها در سازگاری با اطرافیانی که فرد هم اکنون با آنها در ارتباط است مؤثر است بلکه بعدها در میزان موفقیت شغلی و پیشرفت اجتماعی آنها نیز تأثیر دارد. روانشناسان سازگاری فرد در برابر محیط را مورد توجه قرار داده اند و ویژگی هایی از شخصیت را بهنجار تلقی کرده اند که به فرد کمک می کند تا خود را با جهان پیرامون خویش سازگار سازد، و جایگاهی برای خود بدست آورد (حسینی میثاق و همکاران، ۱۴۰۱). سازگاری اجتماعی شامل سازگاری فرد با محیط اجتماعی خود است که این سازگاری ممکن است با تغییر دادن خود یا محیط به دست آید. سازگاری هیجانی، سلامت روانی خوب، رضایت از زندگی شخصی و هماهنگی میان احساسات، فعالیت ها و افکار است. توانمندی و شایستگی اجتماعی و هیجانی از عوامل تأثیرگذار بر سازگاری عقلی می باشد (محمدی سیف و همکاران، ۱۴۰۱). سازگاری اجتماعی تحت تأثیر عوامل مختلفی می باشد یکی از الگوهای که با سازگاری در ارتباط است، سبک های فرزند پروری می باشد. منظور از سبک های فرزند پروری، روشهایی است که والدین برای تربیت فرزندان خود بکار می گیرند و بیانگر نگرشهایی است که آنها نسبت به فرزندان خود دارند و همچنین شامل معیارها و قوانینی است که برای فرزندان خویش وضع می کنند (عباسیان و همکاران، ۱۴۰۱). ژنگ^۱ و همکاران (۲۰۲۳)، سبکهای فرزندپروری را شامل الگوهای رفتاری گسترده والدین می داند که سعی در کنترل و اجتماعی کردن فرزندان دارد. همچنین این متغیر به عنوان شیوه برخورد والدین با خواسته های فرزندان یا مطالباتشان تعریف می شود که از این حیث، تعیین کننده ی چارچوب مقررات معین شده برای فرزندان، فرآیند های پاداش و تنبیه، و نهایتاً تعامل مابین والدین با فرزندان می گردد (ونگ^۲ و همکاران، ۲۰۲۲؛ به نقل از فیض بخش و همکاران، ۱۴۰۲). بامریند (۱۹۹۱) سه سبک فرزندپروری را با عناوین زیر شناسایی کرده است: ۱. اقتدارگرا: در این شیوه محبت و مهار والدین نسبت به فرزندان زیاد است؛ ۲. استبدادی: والدین مستبد نسبت به فرزندان خود محبت کمتر و مهار زیادتری دارند؛ ۳. آزادگذار: والدین آزادگذار نسبت به فرزندان خود کنترل کمتری دارند و محبتشان نسبت به آنها بسیار زیاد است (ماندارا^۳، ۲۰۱۰؛ به نقل از بابایی و همکاران، ۱۴۰۱). الگوی دیگری که با سازگاری در ارتباط است، خودکارآمدی تحصیلی^۴ می باشد خود کارآمدی تحصیلی از حوزه های مرتبط با خود کارآمدی است که به ادراک فرد در ارتباط با شایستگی، قابلیت یادگیری و عملکرد وی در انجام وظایف و تکالیف آموزشی اشاره دارد (بدل^۵، ۲۰۱۶؛ به نقل از شیخ احمدی و همکاران، ۱۳۹۹). خود کارآمدی تحصیلی به قضاوت فرد راجع به توانایی اش برای سازمان و انجام انواع تکالیف آموزشی طرح شده گفته می شود. خود کارآمدی تحصیلی بالا باعث می شود که دانش آموز اعتقاد داشته باشد استرس های تحصیلی را کنترل کند؛ در نتیجه به تواناییهای خوداطمینان بیشتری خواهد داشت و میزان استرس تجربه شده توسط این افراد نیز کمتر است (میرزاده و همکاران، ۱۴۰۱). یکی از الگوهای دیگری که با سازگاری در ارتباط است، هوش هیجانی^۶ افراد است. هوش هیجانی مجموعه ای از تواناییها و مهارتهای غیرشناختی است که توانایی فرد را در مقابله با فشارها و تقاضاهای محیطی افزایش می دهد (ماگانو، کراپارو و پالیلو^۷، ۲۰۱۶؛ به نقل از کشاورز افشار و همکاران، ۱۳۹۷). هوش هیجانی بیانگر آن است که در روابط اجتماعی و در بده بستان های روانی و عاطفی در شرایط خاص چه عملی مناسب و چه عملی نامناسب است (پانمال^۸ و همکاران، ۲۰۱۸). هوش هیجانی مجموعه ای از مهارتها و توانایی هایی هیجانی در نظر گرفته شده که قابلیت ارتقا دارد، بر همین اساس شناسایی متغیرهای مرتبط و تبیین کننده آن می تواند زمینه بهبود و ارتقاء آن را فراهم آورد (کانسن و فوژن^۹، ۲۰۱۹؛ به نقل از بابایی و همکاران، ۱۴۰۲). الگوی دیگری که با سازگاری در ارتباط می باشد، سلامت روان^{۱۰} می باشد. سلامت روان به مفهوم احساس درونی خوب بودن و اطمینان از کارآمدی، اتکا و اعتماد به خود، قابلیت رقابت، دوست داشتن دیگری، شکوفایی استعداد و توانایی فکری و هیجانی است (چوپانی، ۱۴۰۰). منظور از سلامت روان سازگاری درست با خود و محیط اجتماعی است و شخص دارای رفتار و شخصیت سالم کسی است که هم از نظر خویش و هم از نظر دیگران با محیط اجتماعی سازگار باشد و بتواند با دوستان و اطرافیان بدون احساس فشار و روزهای غیرضروری زندگی کند (شیرزاده، ۱۴۰۲). عوامل متعددی در سازگاری شخصی و اجتماعی افراد نقش دارند که نظریه ها و دیدگاه های مختلف تربیتی، روان شناختی و جامعه شناختی بر آن ها تأکید کرده اند. در مورد موضوع حاضر برخی مطالعات انجام شده است. مطالعات پانمال و همکاران (۲۰۱۸) حاکی از این بوده است که دانشجویان موفق و سازگار از لحاظ هوش هیجانی در قیاس با دانشجویان ناموفق و ناسازگار به شکل معناداری برترند. میزان سازگاری افرادی که به سؤالات هوش هیجانی پاسخ های مثبت با درجه بالاداده بودند، بیشتر از دیگر پاسخگویان گزارش شده است. مارکوئز^{۱۱} و همکاران (۲۰۱۰) نیز نشان دادند که سازگاری و شایستگی های اجتماعی رابطه نیرومندی با هوش هیجانی دارند. افرادی که در سازگاری اجتماعی با مشکل مواجه هستند به احتمال زیاد در سایر ابعاد سازگاری و حتی سایر ابعاد زندگی با مشکل مواجه هستند نتایج پژوهشها حاکی از رابطه مثبت و معنادار بین

1 . Zhang

2 . Wang

3 . Mandara

4 . Acodemy self-efficacy

5 . Bedel

6 . Emotional intelligence

7 . Magnano, P., Craparo, & Pallilo, A

8 . Poonmallee, L. Alex M. Nagpal, M. Musial, A

9 . Kanesan & Fauzan

10 . Health Mental

11 . Marquez

خودکارآمدی تحصیلی و سازگاری روانی- اجتماعی می باشد برای مثال سپهوندی و منصوری (۱۳۹۶) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی و سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه مثبت و معنادار داشتند. در پژوهشی دیگر محمدزاده، هواسی و کاظمی (۱۳۹۵) گزارش کردند که باورهای خودکارآمدی با سازگاری اجتماعی دانش آموزان رابطه معنادار مثبت داشت. دانش آموزانی که دارای خودکارآمدی کم هستند، به احتمال زیاد از انجام وظایف خود می ترسند، اجتناب می کنند، به تعویق می اندازند و به زودی آنها را رها می کنند (حیات، شاطری، امینی و شکرپور، ۲۰۲۰) سطوح بالای خودکارآمدی تحصیلی، منجر به میانگین نمرات بالاتر و پایداری برای تکمیل تکالیف می شود (حاجی تبار فیروزجایی، شیخ الاسلامی و برقی، ۱۳۹۸). ذکایی فر و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود نشان دادند که بین سبک های فرزند پروری سهل گیرانه و مقتدرانه و متغیر رشد اجتماعی ارتباط مثبت و معنی دار وجود دارد، اسمعیلی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود نشان دادند رشد اخلاقی با شیوه های آزادگذاری، استبدادی و اقتدار منطقی والدین رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. شمسی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی را با عنوان بررسی ارتباط سبک های فرزند پروری مادران با مهارت های اجتماعی کودکان دبستانی انجام دادند نتایج این مطالعه نشان داد که سبک فرزند پروری مقتدرانه به دلیل اینکه بر پایه حفظ محدودیت ها همراه با اعتدال، تعامل و صمیمیت می باشد منجر به سطوح مناسبی از استقلال و ارتباط دوسویه کودک و والدین می شود. با توجه به این که تاکنون مطالعات محدودی پیرامون مدل ساختاری سازگاری اجتماعی براساس خودکارآمدی تحصیلی و سبک های فرزند پروری و رابطه آن با هوش هیجانی و سلامت روان انجام گردیده و از سوی دیگر بررسی سازگاری به لحاظ نظری در بهبود روابط بین فردی و محیط امری ضروری بوده و به لحاظ عملی می تواند تا حدودی مسایل و مشکلات افراد را در حوزه سازگاری حل یا جبران نماید و بر اساس اهمیتی که خودکارآمدی تحصیلی، سبک های فرزند پروری، هوش هیجانی و سلامت روان در سازگاری اجتماعی دانش آموزان دارد این موضوع باید مورد سنجش قرار می گرفت... بنابراین این پژوهش به دنبال آن است تا به تدوین و ارزیابی مدل ساختاری سازگاری اجتماعی براساس سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی با میا نجیگری خودکارآمدی تحصیلی و سلامت روان در دانش آموزان پسر دوره متوسطه دوم بپردازد. براساس آنچه ذکر شد این پژوهش در پی پاسخگویی به این موارد است:

- ۱- آیا بین سازگاری اجتماعی و هوش هیجانی رابطه وجود دارد؟
- ۲- آیا بین سازگاری اجتماعی و سبک های فرزند پروری رابطه وجود دارد؟
- ۳- آیا خودکارآمدی تحصیلی رابطه بین سازگاری اجتماعی و هوش هیجانی را تحت تأثیر قرار می دهد؟
- ۴- آیا خودکارآمدی تحصیلی رابطه بین سازگاری اجتماعی و سبک های فرزندپروری را تحت تأثیر قرار می دهد؟
- ۵- آیا سلامت روان رابطه بین سازگاری اجتماعی و هوش هیجانی را تحت تأثیر قرار می دهد؟
- ۶- آیا سلامت روان رابطه بین سازگاری اجتماعی و سبک های فرزند پروری را تحت تأثیر قرار می دهد؟

روش پژوهش

تحقیق حاضر با اهداف کاربردی است و طرح پژوهش، همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری بود که به بررسی همزمان بین متغیرهای پیش بین، ملاک و میانجی پرداخته است. همچنین از لحاظ شیوه گردآوری داده ها به صورت مقطعی است. جامعه آماری در پژوهش حاضر شامل تمامی دانش آموزان پسر دوره ای دوم متوسطه در شهرستان مهاباد بود که تعداد ۳۲۲ نفر به صورت نمونه گیری دردسترس انتخاب شدند. تکنیک آماری مورد استفاده در این پژوهش با توجه به نوع تحقیق و همچنین ماهیت فرضیه ها، روش مدل معادلات ساختاری از نوع متغیر مکنون کامل بود. در این مدل روابط اندازه گیری بین متغیر مکنون و متغیرهای مشاهده شده بررسی می شود. علاوه بر این روابط ساختاری بین متغیرهای مکنون نیز مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا در پاسخ به سوال اصلی پژوهش مبنی بر اینکه مدل پیشنهادی با داده ها برازش دارد، تجزیه و تحلیل صورت گرفت و شاخص های برازش مدل ارائه شدند. پس از آن به بررسی سوال های پژوهش پرداخته شد. همچنین قبل از انجام تحلیل آماری مفروضه های استفاده از این روش مورد بررسی قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل آماری داده ها از نرم افزار Spss نسخه ۲۶ و نیز نرم افزار Amos نسخه ۲۴ و نرم افزار R نسخه ۴.۳.۱ (بسته های lavaan و mvnortest) استفاده شده است. ابزار گردآوری داده ها نیز پرسشنامه بود. دانش آموزان پرسشنامه های سازگاری اجتماعی سینها و سینک (AISS)، پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ)، پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی (MJSES) و آزمون هوش هیجانی شوت (EIS) را تکمیل کردند و از آنها خواسته شد تا پرسشنامه سبک های فرزندپروری را به والدین خود تحویل دهند و پس از تکمیل، در روز بعد تحویل دهند.

ابزار سنجش

پرسشنامه سازگاری سینها و سینک^{۱۲} (AISS): پرسشنامه سازگاری توسط سینها^{۱۳} و سینگ^{۱۴} در سال ۱۹۹۳ جهت سنجش سازگاری دانش آموزان تهیه گردیده است و در سال ۱۳۷۷ توسط ابوالفضل کرمی ترجمه و نگارش شده است. این پرسشنامه در صدد آن است تا دانش آموزان گروه سنی ۱۴ تا ۱۸ ساله با سازگاری خوب را از دانش آموزان با سازگاری ضعیف در سه حوزه سازگاری (عاطفی، اجتماعی و آموزشی) جدا سازد. پرسشنامه ی نهایی ۶۰ سؤال دارد که از بین ۱۰۰ سؤال اولیه با روش تحلیل عوامل به دست آمده است. در ایران قدسی احقر فرم ۵۵ سؤالی این مقیاس را در نمونه ۳۰۰۰ نفری از دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی مورد بررسی قرار داده است. پرسشنامه حاضر ۵۵ گویه دارد و نمره گذاری آن به صورت صفر و یک می باشد سازندگان آزمون ضریب پایایی این آزمون را با روش های دو نیمه کردن، بازآزمایی و کودر ریچاردسون به ترتیب ۰/۹۵ و

12. Sinha and Sink compatibility Questionare (AISS)

13. Sinha

14. Sink

۹۳٪ و ۹۴٪ به دست آورده اند. همچنین روایی محتوایی این آزمون را ۲۰ نفر از متخصصان روانشناسی تایید کرده اند. در پژوهش خانجانی زاده و باقری (۱۳۹۱) پایایی خرده مقیاس سازگاری اجتماعی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۵ به دست آمد.

پرسشنامه سلامت عمومی^{۱۵} (GHQ-28): پرسشنامه سلامت عمومی اولین بار توسط گلدبرگ^{۱۶} (۱۹۷۲)، به نقل از تقوی (۱۳۸۰) تنظیم گردید. پرسشنامه اصلی دارای ۶۰ سؤال است، اما فرمهای کوتاه شده ۳۰ سؤالی، ۲۸ سؤالی و ۱۲ سؤالی آن در مطالعات مختلف استفاده شده است. به نظر محققین (ماری و ویلیامز، ۱۹۸۵؛ شمسوند و همکارانش، ۱۹۸۶؛ به نقل از تقوی)، فرمهای مختلف پرسشنامه سلامت عمومی از روایی و کارایی بالایی برخوردار است. در این مجموعه فرم ۲۸ سؤالی آن ارائه گردیده است که سوالات آن در بر گیرنده چهار خرده مقیاس می باشد که هر یک از آنها خود شامل ۷ سؤال می باشند. تمام گویه های پرسشنامه سلامت عمومی دارای ۴ گزینه هستند. گلدبرگ و ویلیامز در ۱۹۸۸ پایایی به روش دو نیمه کردن برای این پرسشنامه را که توسط ۸۵۳ نفر تکمیل شده بود ۰/۹۵ گزارش کردند. روایی همزمان پرسشنامه سلامت عمومی از طریق اجرای همزمان با پرسشنامه بیمارستان میدلسکس (MHQ ۰/۵۵) گزارش شده است.

پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی^{۱۷} (MJSES): در پژوهش حاضر برای اندازه گیری خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان از پرسش نامه خودکارآمدی دانش آموزان مورگان و جینکس^{۱۸} (۱۹۹۹) استفاده شد. این پرسش نامه شامل ۳۴ ماده است که از خرده مقیاس های استعداد، زمینه و تلاش تشکیل شده است و بر روی یک طیف ۴ درجه ای از نوع لیکرت قرار دارد. جینکس و مورگان (۱۹۹۹) پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ گزارش کرده اند. در پژوهش حاضر از فرم کوتاه شده این پرسش نامه که شامل ۱۳ ماده است استفاده شد. در ایران نیز کریم زاده (۱۳۸۵) با استفاده از روش تحلیل عاملی، روایی این پرسش نامه را مورد تایید قرار داده است. در مطالعه حاضر از نمره کل این پرسش نامه استفاده شد. پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه شیوه های فرزندپروری بامریند^{۱۹} (PSI): پرسشنامه ۳۰ سؤالی شیوه های فرزندپروری بامریند که فرم اولیه این پرسشنامه دارای ۳۰ گویه است که توسط دیانا بامریند (۱۹۷۳) طراحی و ساخته شد، در ایران توسط حسین پور (۱۳۸۱)، ترجمه شده است. این پرسشنامه شیوه های فرزندپروری والدین را در سه عامل استبدادی، سهل گیرانه و مقتدرانه اندازه گیری می کند. نمره گذاری ابزار در مقیاس ۵ درجه ای لیکرت انجام می شود و با جمع نمرات، سه نمره مجزا بدست می آید که در مقابل هر عبارت ۵ ستون (کاملاً موافقم، تا حدودی موافقم، تا حدودی مخالفم، کاملاً مخالفم) به ترتیب از ۰ تا ۴ نمره گذاری شده است که با جمع نمره های سوال های مربوط به هر شیوه و تقسیم آن بر تعداد سوالات نمره مجزا بدست می آید. روایی و پایایی این پرسشنامه تایید شده است در بررسی که نیک زاد و مینائی، (۱۳۹۶) جهت سنجش ساختار عاملی و اعتبار نسخه فارسی پرسشنامه سبک های فرزندپروری بامریند انجام دادند، دریافتند که پرسشنامه و خرده مقیاس های آن از اعتبار نسبتاً خوبی برخوردارند. در ایران، با استفاده از روش بازآزمایی، پایایی این ابزار در مادران و پدران به ترتیب برای شیوه سهل گیرانه ۰/۸۱ و ۰/۷۷، شیوه استبدادی ۰/۸۶ و ۰/۸۵ و برای شیوه مقتدرانه ۰/۷۸ و ۰/۸۸ گزارش شده است. همچنین روایی محتوایی آزمون با ۱۰ نفر از صاحب نظران روانشناسی و روانپزشکی تأیید شد. در این پژوهش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ بوده است (زندگی پیام، میرزایی و دوستان، ۱۳۹۸).

پرسشنامه هوش هیجانی شوت^{۲۰} (EIS): این پرسشنامه دارای ۳۳ سوال بوده و توسط شوت^{۲۱} و همکاران در سال ۱۹۹۸ و براساس الگوی اولیه هوش هیجانی مایر و سالووی (۱۹۹۰) ساخته شد. نمره دهی این پرسشنامه به صورت مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم می باشد. پرسشنامه فوق دارای سه مولفه تنظیم هیجان ارزیابی و بیان هیجان و بهره برداری از هیجان بوده که برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد، مجموع امتیازات سوالات مربوط به آن بعد با هم جمع می شوند. مطالعه این مقیاس در میان نوجوانان پایایی ۰/۸۴ برای هوش هیجانی کل و برای خرده مقیاسها به ترتیب: ارزیابی و ابراز هیجان، ۰/۷۶ تنظیم و مدیریت هیجان، ۰/۶۶ و بهره برداری از هیجان ۰/۵۵ را نشان می دهد (سیاروچی و همکاران، ۲۰۰۰). در ایران هنجاریابی این آزمون به وسیله خسرو جاوید (۱۳۸۱) صورت گرفته است. خسرو جاوید پژوهش خود را بر روی ۲۳۴ دانش آموز دختر و پسر مقطع راهنمایی شهر تهران و با اجرای فرم ۳۳ ماده ای این مقیاس به انجام رسانید. پایایی مقیاس هوش هیجانی کل بر مبنای آلفای درونی ۰/۸۱ بدست آمد. تحلیل عامل مقیاس با استفاده از روش تحلیل مولفه های اصلی، سه عامل تنظیم هیجان (آلفای ۰/۸۱)، ارزیابی و ابراز هیجان (آلفای ۰/۶۷) و بهره برداری از هیجان (آلفای ۰/۵۰) را نشان داد. هوش هیجانی کل در این پژوهش با سه مقیاس خود به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۴ و ۰/۶۹ همبستگی نشان داد که همگی در سطح ($p < 0/01$) معنادار بودند.

روش تجزیه و تحلیل داده ها

تکنیک آماری مورد استفاده در این پژوهش با توجه به نوع تحقیق و همچنین ماهیت فرضیه ها، روش مدل معادلات ساختاری از نوع متغیر مکنون کامل بود. در این مدل روابط اندازه گیری بین متغیر مکنون و متغیرهای مشاهده شده بررسی می شود. علاوه بر این روابط ساختاری بین متغیرهای مکنون نیز مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا در پاسخ به سوال اصلی پژوهش مبنی بر اینکه مدل پیشنهادی با داده ها برازش دارد، تجزیه و تحلیل صورت گرفت و

15. General Health Questionnaire (GHO)

16. Goldberg

17. Morgan-Jinks Student Efficacy Scale (MJSES)

18. Morgan & Jinks

19. Baumrind Parenting Style Inventory

20. Schotts emotional intelligence Scale

21. Schotte

شاخص‌های برازش مدل ارائه شدند. پس از آن به بررسی سوال‌های پژوهش پرداخته شد. همچنین قبل از انجام تحلیل آماری مفروضه‌های استفاده از این روش مورد بررسی قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزار Spss نسخه ۲۶ و نیز نرم‌افزار Amos نسخه ۲۴ و نرم افزار R (بسته‌های mvnortest و lavaan) استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی

خلاصه نتایج توصیفی (میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی) نمرات شرکت‌کنندگان پژوهش در متغیرهای سازگاری اجتماعی، خودکارآمدی، سلامت روانی، هوش هیجانی و سبک‌های فرزند پروری در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱: اطلاعات توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	بعد	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
سازگاری اجتماعی	عاطفی	۱۱.۲۲	۲.۰۲	۰.۱۶	-۰.۳۶
	اجتماعی	۱۰.۱۷	۲.۰۶	۰.۰۳	۰.۰۱
	آموزشی	۱۲.۱۲	۲.۱۹	۰.۱۷	-۰.۴۶
خودکارآمدی	استعداد	۳۰.۱۹	۴.۱۲	۰.۰۷	-۰.۳۸
	بافت	۳۱.۴۳	۴.۵۷	۰.۳۲	۰.۰۳
	کوشش	۱۰.۳۹	۱.۳۴	۰.۰۵	-۰.۰۶
سلامت روانی	علائم جسمانی	۱۴.۹۶	۲.۳۵	-۰.۱۵	۰.۱۵
	اضطراب	۱۲.۲۲	۲.۰۱	۰.۱۷	۰.۳۷
	عملکرد اجتماعی	۱۳.۷۶	۲.۷۹	-۰.۰۶	۰.۱۵
	افسردگی	۱۱.۲۴	۱.۷۸	-۰.۱۷	-۰.۰۷
هوش هیجانی	تنظیم هیجانی	۳۴.۳۰	۵.۵۸	۰.۱۴	-۰.۵۱
	ارزیابی و بیان هیجان	۳۹.۶۸	۶.۵۱	۰.۳۰	۱.۴۴
	بهره برداری از هیجان	۳۱.۰۳	۵.۰۹	-۰.۰۵	-۰.۱۳
سبک فرزند پروری	سهل‌گیرانه	۱۸.۲۱	۳.۱۶	۰.۲۱	۰.۱۰
	استبدادی	۱۷.۸۶	۳.۵۴	۰.۱۳	-۰.۲۵
	قاطع و مطمئن	۲۵.۰۲	۴.۲۳	-۰.۰۴	۰.۲۸

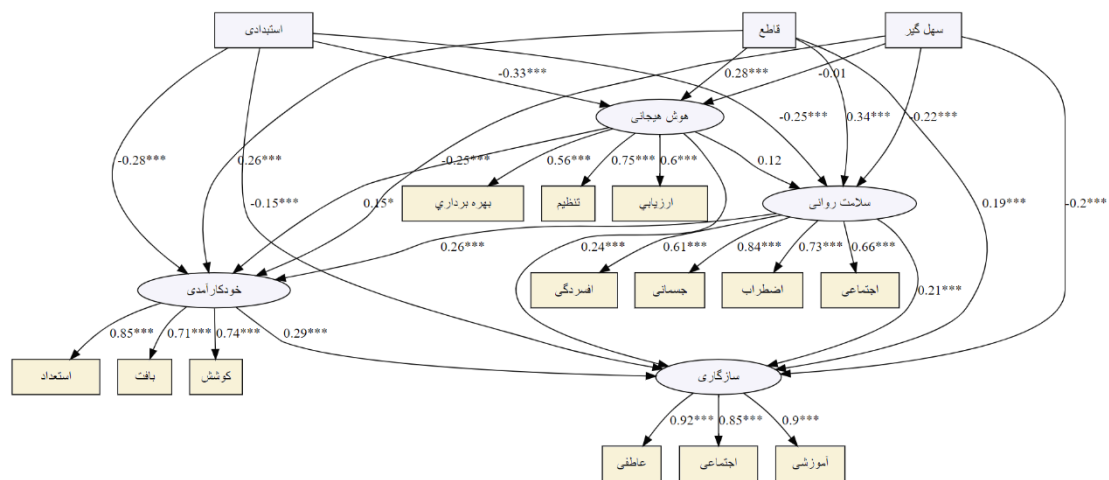
یافته‌های استنباطی پژوهش

یک از مفروضه‌های اصلی جهت انتخاب روش آماری مناسب، مشخص بودن شکل توزیع داده‌ها می‌باشد. انتخاب روش مدل معادلات ساختاری به نرمال یا غیر نرمال بودن داده‌ها بستگی دارد. جهت بررسی عدم انحراف از نرمال بودن متغیرهای وابسته پژوهش، از آزمون چند متغیری انرژی^{۲۲} استفاده شد که با توجه به آماره آزمون و معنی‌داری به دست آمده می‌توان ادعا کرد این مفروضه برقرار است ($P=0.18$ و $MVE=1.90$). در نتیجه مانعی جهت استفاده از روش مدل معادلات ساختاری از نوع مدل‌های کواریانس محور وجود ندارد. در ادامه در پاسخ به سوال اصلی پژوهش به بررسی کفایت مدل پژوهش با عنوان "مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان" پرداخته شده است. چندین شاخص آماری جهت بررسی برازش مدل وجود دارد. برازش مدل تعیین‌کننده درجه‌ای است که داده‌های واریانس-کواریانس نمونه‌ی مدل معادلات ساختاری را حمایت می‌کند. یکی از شاخص‌های بسیار مهم نسبت کای اسکور به درجه‌ی آزادی است که غالباً مقدار بین ۱ تا ۳ را به عنوان مقدار مورد قبول در نظر می‌گیرند. ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) یکی دیگر از شاخص‌های است که می‌توان جهت بررسی مناسب بودن مدل استفاده کرد. در سخت‌گیرانه‌ترین حالت مقدار بین ۰ تا ۰.۰۸ به عنوان دامنه پذیرش برازش خوب مدل در نظر گرفته می‌شود. شاخص‌های مهم دیگر عبارتند از: شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، برازندگی نرم‌شده (NFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص نیکویی برازندگی (GFI)، نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI) و شاخص برازش هنجار شده (NNFI) که مقدار مجاز این شاخص‌ها باید بیش از مقدار ۰/۹ باشد تا مدل نهایی پذیرفته شود (رحیم اسفیدانی و محسنین، ۱۳۹۳). مدل ساختاری ... پس از بررسی داده‌ها، بهترین مدل برازش یافته با شاخص‌های برازش ذکر شده در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: شاخص‌های برازش مدل ساختاری

شاخص‌های برازش		نام شاخص
مقدار	حد مجاز	
۱/۰۹	کمتر از ۳	نسبت خی دو به درجه آزادی
۰/۰۲	کمتر از ۰.۰۸	RMSEA (ریشه میانگین خطای برآورد)
۰/۹۹	بالاتر از ۰.۹	CFI (برازندگی تعدیل شده)
۰/۹۶	بالاتر از ۰.۹	NFI (برازندگی نرم شده)
۰/۹۸	بالاتر از ۰.۹	TLI (شاخص تاکر لوییس)
۰/۹۷	بالاتر از ۰.۹	IFI (شاخص نیکویی برازندگی)

به طور کلی هر یک از شاخص‌های بدست آمده به تنهایی دلیل برازندگی یا عدم برازندگی مدل نیستند و این شاخص‌ها را در کنار هم بایستی تفسیر شوند. مقدارهای بدست آمده برای این شاخص‌ها نشان می‌دهد که در مجموع الگو در جهت تبیین و برازش از وضعیت بسیار مناسبی برخوردار است و بنابراین آزمون سوال‌های فرعی پژوهش بلامانع است. مدل استاندارد شده نیز در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱: مدل ساختاری با ضرایب استاندارد شده

در ادامه با استفاده از نتایج بدست آمده در مدل پژوهش به پاسخگویی به سوالات پژوهش پرداخته شده است. لازم به ذکر است برای درک اینکه آیا رابطه بین متغیر معنادار است یا خیر، از آماره z ، و مدل اعداد معناداری یا همان P-Value استفاده شده است.

جدول ۳: ضرایب و معنی‌داری اثرات مستقیم و غیرمستقیم

متغیر ملاک	متغیر میانجی	متغیر پیش بین	اثر	خطای برآورد	Z	P
سازگاری اجتماعی	-	خودکارآمدی تحصیلی	۰.۲۹	۰.۰۴	۴.۳۱	۰.۰۱
	-	سلامت روانی	۰.۲۱	۰.۰۵	۴.۲۸	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۲۴	۰.۰۲	۴.۹۷	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	-۰.۲۰	۰.۰۲	-۵.۲۹	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۱۵	۰.۰۲	-۳.۹۲	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۱۹	۰.۰۲	۴.۸۰	۰.۰۱
خودکارآمدی تحصیلی	-	سلامت روانی	۰.۲۶	۰.۱۱	۴.۱۲	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۱۵	۰.۰۵	۲.۵۱	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	-۰.۲۵	۰.۰۵	-۵.۱۶	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۲۸	۰.۰۵	-۵.۴۸	۰.۰۱
سلامت روانی	-	سبک قاطع	۰.۲۶	۰.۰۴	۵.۰۳	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۱۲	۰.۰۳	۱.۶۵	۰.۱۰
	-	سبک سهل گیر	-۰.۲۲	۰.۰۳	-۴.۰۲	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۲۲	۰.۰۳	-۴.۰۲	۰.۰۱

متغیر ملاک	متغیر میانجی	متغیر پیش بین	اثر	خطای برآورد	Z	P
هوش هیجانی	-	سبک استبدادی	-۰.۲۵	۰.۰۳	-۴.۴۲	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۳۴	۰.۰۳	۵.۹۷	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	-۰.۰۱	۰.۰۹	-۰.۱۷	۰.۸۷
خودکارآمدی تحصیلی	-	سبک استبدادی	-۰.۳۳	۰.۰۸	-۵.۰۸	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۲۸	۰.۰۷	۴.۲۶	۰.۰۱
سازگاری اجتماعی	سلامت روانی	سلامت روانی	۰.۰۸	۰.۰۲	۳.۱۰	۰.۰۱
		هوش هیجانی	۰.۰۵	۰.۰۱	۲.۳۵	۰.۰۲
		سبک سهل گیر	-۰.۰۷	۰.۰۱	-۳.۳۱	۰.۰۱
		سبک استبدادی	-۰.۰۸	۰.۰۱	-۳.۲۹	۰.۰۱
		سبک قاطع	۰.۰۸	۰.۰۱	۳.۱۹	۰.۰۱
	هوش هیجانی	هوش هیجانی	۰.۰۲	۰.۰۱	۱.۶۳	۰.۱۰
		سبک سهل گیر	-۰.۰۵	۰.۰۱	-۲.۹۶	۰.۰۱
		سبک استبدادی	-۰.۰۵	۰.۰۱	-۳.۰۱	۰.۰۱
		سبک قاطع	۰.۰۷	۰.۰۱	۳.۴۴	۰.۰۱
		سبک سهل گیر	۰.۰۱	۰.۰۱	-۰.۱۷	۰.۸۷
هوش هیجانی	سبک استبدادی	-۰.۰۸	۰.۰۱	-۳.۷۰	۰.۰۱	
	سبک قاطع	۰.۰۷	۰.۰۱	۳.۳۴	۰.۰۱	

نتایج بدست آمده در جدول ۳ نشان می دهد با توجه به آماره های آزمون و معنی داری بدست آمده ($P < 0.05$ و $Z > 1.96$) تمامی شش متغیر پیش بین (خودکارآمدی تحصیلی، سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع) بر متغیر سازگاری اجتماعی در سطح خطای 0.05 نقش معنی داری دارند. در این بین نقش دو سبک سهل گیر و استبدادی نقش منفی معنی دار دارند و نیز بیشترین و کمترین ضریب به ترتیب مربوط به دو متغیر سبک سهل گیر ($-0.16/5$) و سبک استبدادی ($-0.29/2$) بود. همچنین متغیرهای سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع بر متغیر خودکارآمدی تحصیلی اثر معنی داری داشتند. نتایج بدست آمده نشان داد متغیر هوش هیجانی بر سلامت روانی اثر معنی داری ندارد ولیکن هر سه سبک فرزندپروری بر سلامت روانی افراد اثر معنی داری با اطمینان ۹۵ درصد دارند. همچنین نتایج نشان داد دو سبک فرزندپروری قاطع و استبدادی بر هوش هیجانی نقش معنی داری دارند ولیکن در ارتباط با سبک سهل گیر ارتباط معنی داری مشاهده نشد. در بررسی اثرات غیر مستقیم متغیرها بر سازگاری اجتماعی نتایج نشان داد سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع از طریق متغیر میانجی سلامت روانی اثر معنی داری دارند. علاوه بر این سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع از طریق متغیر میانجی سلامت روانی اثر معنی داری بر متغیر خودکارآمدی از طریق سلامت روانی دارند. همچنین شواهد تجربی بدست آمده نشان داد اثر سبک فرزندپروری سهل گیر از طریق هوش هیجانی و هوش هیجانی از طریق سلامت روانی در سطح خطای 0.05 معنی دار نیست.

نتیجه گیری

محقق در این پژوهش به بررسی این موضوع پرداخته است که آیا مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد برازش دارد. نتایج بررسی نقش سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی بر روی سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد نشان داد که دو متغیر سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی دارای رابطه معناداری با متغیر ملاک (سازگاری اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی شهرستان مهاباد در سال ۱۴۰۲-۰۳) هستند بدین صورت که بین هر سه سبک فرزند پروری با متغیر سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی رابطه معناداری وجود دارد؛ در تبیین نوع رابطه باید بیان داشت که رابطه بین دو سبک فرزند پروری استبدادی و سهل گیر رابطه منفی حاکم است و این دو نوع سبک فرزند پروری باعث کاهش میزان سازگاری اجتماعی می شوند و بین متغیر ملاک با سبک فرزند پروری قاطع رابطه مثبت معناداری وجود دارد و تربیت فرزندان بر مبنای سبک مذکور باعث افزایش سازگاری اجتماعی در پسران می گردد. لازم به ذکر است یافته های پژوهش در این زمینه با نتایج سایر پژوهش های مشابه که مورد بررسی قرار گرفت همسو بود و مؤید یکدیگر هستند که می توان به نتایج پژوهش های اسمعیلی و همکاران (۲۰۲۱) و شمسی و همکاران (۱۳۹۹) اشاره داشت. در تبیین نوع رابطه بین سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد با هوش هیجانی نیز یافته های پژوهش بیان می دارد که بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت معناداری وجود دارد و هر چه مولفه های هوش هیجانی در پسران دبیرستانی بالاتر و در سطح مطلوبی باشد قدر سازگار شدن آنها با شرایط پیرامونی نیز بیشتر می گردد. یافته های مورد مطالعه در پژوهش های پانمال و همکاران (۲۰۱۸) و مارکوئز و همکاران (۲۰۱۰) نیز مؤید وجود رابطه معنادار بین دو متغیر سازگاری اجتماعی و هوش هیجانی است. لازم به ذکر است که دو سبک فرزندپروری قاطع و استبدادی علاوه بر اثر بخشی مستقیم بر روی سازگاری اجتماعی از

طریق اثر بخشی و رابطه ای که بر روی هوش هیجانی دارد؛ نیز می توانند باعث افزایش سازگاری اجتماعی گردد و لذا می توان بیان داشت که دو سبک فرزندپروری قاطع و استبدادی بر هوش هیجانی نقش معنی داری دارند و لیکن در ارتباط با سبک سهل گیر ارتباط معنی داری مشاهده نشد. در تبیین ارتباط بین متغیرهای پژوهش به صورت غیر مستقیم باید بیان داشت که سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع بر متغیر خودکارآمدی تحصیلی اثر معنی داری داشتند و لذا بین متغیرهای هوش هیجانی و سبک های فرزند پروری (سهل گیر، استبدادی و قاطع) با متغیر ملاک (سازگاری اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی پسر شهرستان مهاباد) به صورت غیر مستقیم رابطه معناداری وجود دارد. نتایج بدست آمده نشان داد متغیر هوش هیجانی بر سلامت روانی اثر معنی داری ندارد ولیکن هر سه سبک فرزندپروری بر سلامت روانی افراد اثر معنی داری دارند و لذا می توان بیان داشت سبک های فرزند پروری سهل گیر، استبدادی و قاطع علاوه بر تاثیر مستقیم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی پسر مهاباد به صورت غیر مستقیم و از طریق اثر بخشی بر دو متغیر میانجی (سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی) نیز بر روی متغیر ملاک موثر و نقش آفرین هستند و متغیر هوش هیجانی دارای رابطه معنادار با سازگاری اجتماعی به صورت مستقیم و به صورت غیر مستقیم و از طریق رابطه با خودکارآمدی تحصیلی دارای رابطه غیر مستقیم است اما با لحاظ متغیر میانجی سلامت روان رابطه معناداری بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی وجود ندارد. یافته های پژوهش پیرامون وجود رابطه غیر مستقیم بین سازگاری اجتماعی دانش آموزان پسر دبیرستانی مهاباد با هوش هیجانی و سبک های فرزند پروری به صورت غیر مستقیم و با لحاظ دو متغیر میانجی (سلامت روان، خودکارآمدی تحصیلی) با نتایج پژوهش هایی مانند (حیات و همکاران ۲۰۲۰) و (حاجی تبار و همکاران ۱۳۹۸) همسو بوده و هریک موید دیگری است. در جمع بندی نهایی باید ابراز داشت که مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد برازش دارد. نتایج بررسی نقش سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی بر روی سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد نشان داد که دو متغیر سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی به صورت مستقیم و غیر مستقیم با لحاظ متغیر میانجی سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی دارای رابطه معناداری با متغیر ملاک (سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد در سال ۱۴۰۲-۰۳) هستند. بنابراین با توجه به اینکه تمامی مفروضه های پژوهش در تحقیق به طور دقیق و تجربی مورد بررسی و کنکاش علمی قرار گرفت و همچنین با توجه به اینکه نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات مشابه مورد تطبیق و واکاوی قرار گرفته و تحقیقات مشابه نتایج حاصله در این پژوهش را تایید کرده است می توان به نتایج حاصل از آن اعتماد کرد.

منابع:

- اسمعیلی، فرزانه؛ طهماسبی، سیامک؛ محمدی آریا، علیرضا و رضا سلطانی، پوریا (۱۴۰۰). بررسی ارتباط بین سبک های فرزند پروری با رشد اخلاقی کودکان پیش از دبستان با میانجیگری دلبستگی کودک. *مجله توانبخشی*، ۲۲(۳): ۳۷۷-۳۶۲.
- بابایی، انیسه؛ حسین زاده، شیرین؛ گلستانی بخت، طاهره و احمدی، عباس (۱۴۰۱). پیش بینی سازگاری اجتماعی دانش آموزان بر اساس سبک های فرزند پروری، کمال گرایی و تفکر خلاق. *مجله مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۹(۴۷): ۱-۱۵.
- بابایی، نفیسه؛ اکبرزاده امیر دهی، نجیبه؛ کاشانیان، امینه؛ ایمانی راد، عماد و احمدی، گل مهر (۱۴۰۲). نشریه رویش روانشناسی، سال ۱۲، شماره ۱۰، شماره پیاپی تقوی، سیدمحمد رضا (۱۳۸۰) بررسی روایی و اعتبار پرسشنامه سلامت عمومی. *مجله روانشناسی شماره ۲۰*.
- تقوی، سید محمد رضا (۱۳۸۰) بررسی روایی و اعتبار پرسشنامه سلامت عمومی. *مجله روانشناسی شماره ۲۰*
- چوپانی، هانیه (۱۴۰۰). اهمیت سلامت روان و تاثیر آن در زندگی (مطالعه مروری). *دومین کنفرانس بین المللی حقوق، روانشناسی، علوم تربیتی و رفتاری*.
- حاجی تبار فیروز جایی، محسن؛ شیخ الاسلامی، علی؛ طالبی، مریم و برقی، عیسی (۱۳۹۸) تأثیر معنای زندگی بر سازگاری مدرسه دانش آموزان با میانجیگری مقابله مسأله مدار و پذیرش خود. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۶(۳۴): ۷۶-۵۹.
- حسینی میثا، سید جمال الدین، شهید زاده، بهنام (۱۴۰۱). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان. *دومین کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت، بندر عباس*.
- خانخانی زاده، هنگامه، و باقری، سحر (۱۳۹۱). اثربخشی خودآموزی کلامی بر بهبود سازگاری اجتماعی دانش آموزان با ناتوانی های یادگیری. *مجله ناتوانی های یادگیری*، ۲(۱): ۴۳-۵۲.
- زندگی پیام، آرش؛ میرزایی دوستان، زینب (۱۳۹۸). پیش بینی اعتیاد به بازی آنلاین با توجه به تحریف شناختی، سبک فرزندپروری و ویژگی خود شیفته در دانش آموزان. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)*، بهار ۲۵، ۱۳۹۸(۱): ۸۳-۷۲.
- سیاروچی، ژوزف؛ فورگاس، ژوزف و مایر، جان (۱۳۸۳). هوش عاطفی در زندگی روزمره، ترجمه ی اصغر نوری امامزادهای و حبیب ... نصیری، اصفهان: انتشارات نوشته.
- سپهوندی، محمد علی؛ منصور، لیلی (۱۳۹۶) بررسی رابطه بین نگرش مذهبی و خودکارآمدی با سازگاری تحصیلی دانشجویان فصلنامه علمی پژوهشی - پژوهشنامه تربیتی ۱۲(۵۲): ۱۴۴-۱۲۷.

شمسی هوجقان، مهدی، بحرینی، مسعود؛ روانی پور، مریم و باقرزاده، راضیه. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط سبک های فرزند پروری مادران با مهارت های اجتماعی کودکان دبستانی. نشریه روان پرستاری، ۸(۵)، ۱۰۷-۹۷.

شیرزاده، سمیه. (۱۴۰۲). بررسی رابطه بین سلامت روانی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان. نشریه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی، دوره ۹، شماره ۱، ص ۱۱۶۷-۱۱۷۹.

شیخ احمدی، جمال؛ زندی، فرزاد؛ اکبری، مریم؛ یار احمدی، یحیی. (۱۳۹۹). تدوین مدل ساختاری سازگاری اجتماعی براساس خود کارآمدی تحصیلی و عملکرد

عباسیان، رویا. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر سبک های فرزند پروری بر سلامت روان دانش آموزان، دهمین کنفرانس بین المللی نقد و واکاوی مدیریت در هزاره سوم.

فیض بخش رانکوهی، فاطمه؛ ملکی پیربازاری، معصومه و عشورنژاد، فاطمه. (۱۴۰۲). نقش میانجی عزت نفس در رابطه بین سبکهای فرزند پروری و سازگاری تحصیلی. نشریه رویش روانشناسی، ۱۲(۱۱)، ۲۰۲-۱۹۳.

کریم زاده، منصوره. (۱۳۸۵). بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر سال دوم دبیرستان (شهر تهران) گرایش علوم ریاضی و علوم انسانی. مطالعات زنان، ۳(۶)، ۶۹-۴۹.

کشاوری افشار، حسین و میرزایی، جواد. (۱۳۹۷). بررسی رابطه سازگاری اجتماعی، هوش هیجانی و راهبردهای انگیزشی با اضطراب تحصیلی دانشجویان. فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی، ۹(۳۴)، ۲۳۸-۲۱۱.

محمد زاده، جهانشاه؛ هواسی، زهره و کاظمی، نساء. (۱۳۹۵). بررسی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده و باورهای خود کارآمدی با سازگاری تحصیلی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر ایلام. فصلنامه تحقیقات روانسنجی کودک و نوجوان پیاپی ۳، ۱۲۶-۱۰۸.

محمدی سیف، قاسم.، سعدی پور، اسماعیل، و جناآبادی، حسین. (۱۴۰۲) رابطه سبکهای فرزند پروری و سازگاری اجتماعی والدین در کودکان با اختلال یادگیری فصلنامه علمی پژوهشی خانواده درمانی کاربردی ۴(۳)؛ ۱۰۴-۹۳.

میرزاده، اسماء، و شهدادی نسب، صدرالدین. (۱۴۰۲) بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای هیجان مدار بر خود کارآمدی تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان فاریاب، پنجمین همایش ملی پژوهشهای حرفه ای در روانشناسی و مشاوره.

نیک زاد، سپیده، مینایی، اصغر، و حسینی، فریبا. (۱۳۹۶). ویژگی های روان سنجی سوال های پرسشنامه شیوه های فرزندپروری بر اساس نظریه سوال - پاسخ. مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، ۷(۱۸)، ۲۷-۷.

Aljahwari, F., & Aldhafri, S. (2018). Relationship of Academic SelfEfficacy with Psychological Adjustment Among Students in Grades 7- 12 in the Sultanate of Oman. *Journal of Educational and Psychological Sciences*.

Bedel, E. F. (2016). Exploring academic motivation, academic self-efficacy and attitudes toward teaching in pre service early childhood education teachers. *Journal of Education and Training Studies*, 4 (1), 142-149.

Bandura, A., Pastorelli, C., Barbaranelli, C., & Caprara, G. V. (1999). Self-efficacy pathways to childhood depression. *Journal of Personality and social Psychology*. 76(2), 258-269.

Goldberg, D. & Williams, P. (1988) A user's guide to the General Health Questionnaire. U.K. : NFER-NELSON.

Hayat, A. A., Shateri, K., Amini, M., & Shokrpour, M. (2020). Relationships between self-efficacy, learning-related emotions, and metacognitive learning strategies with academic performance in medical students: a structural equation model, *BMC Medical Education*, 20 (76), 1-11.

Jinks, J., Morgan, V. (1999). Childrens perceived academic self- efficacy: An inventory scale. *The clearing House*, 72(4): 224-230.

Kanesan, P., & Fauzan, N. (2019). Models of emotional intelligence: A review. *e-Bangi*, 16, 1-9.

Magnano, P., Craparo, G., & Paolillo, A. (2016). Resilience and emotional intelligence: which role in achievement motivation. *International Journal of Psychological Research (INT.J.Psychological.Res)*, 9 (1), 9- 20.

Mandara, K.C.(2010).Teacher and child variables as predictors of academic engement among law- income African American children.Psychology in the school..39(4).477-487.

Márquez, P.G-O., Martín, R. P., & Brackett, M.C (2010). Relating Emotional Intelligence to Social Competence and Academic Achievement in High School Students. *Psicothema*. 18, 118-123.

McBrien, J., Dooley, K., & Birman, D. (2017). Cultural and academic adjustment of refugee youth: Introduction to the special issue. *International Journal of Intercultural Relations*, 60, 104-108.

Poonamallee, L. Alex M. Nagpal, M. Musial, A. (2018) Improving Emotional Intelligence through Personality Development: The Effect of the Smart Phone Application based Dharma Life Program on Emotional Intelligence. *Sec. Organizational Psychology* ; 9: 169.

Wang, L., Xian, Y., Dill, S. E., Fang, Z., Emmers, D., Zhang, S., & Rozelle, S. (2022). Parenting style and the cognitive development of preschool-aged children: Evidence from rural China. *Journal of experimental child psychology*, 223.

Zakaifar, A., Musizadeh, T. (2020). The role of parents' parenting styles in predicting the social development of 5- and 6-year-old preschool children. *Social Psychological Research*, 37,87-100.

Zhang, Y., Miller, M. & Halgunseth, L. C. (2023). Parenting styles and children's development: A review of the literature *Encyclopedia of Child and Adolescent Health*, 2, 609-619.

